

СОЦІАЛЬНІ ІДЕЇ КОНФУЦІАНСТВА

Найвідомішою і найвпливовішою релігійно-філософською системою Китаю є конфуціанство. Конфуціанство - це комплекс давньокитайських філософських, релігійних, етичних доктрин, сформованих Конфуцієм (551 - 479 до н. е.). В них містяться питання моральної природи людини, її життя в родині, державі, суспільстві.

Релігійна концепція конфуціанства поєднала давні анімістичні вірування китайців із філософсько-етичною системою Конфуція. Основні думки мислителя, а також його найближчих учнів зібрано у двох книгах: «Лунь юй» та «Лі цзи», що створювалися у IV-I ст. до н. е. й стали канонічними для конфуціанства. Тривалий час у Китаї ця доктрина була основою освіти й виховання. Поступово конфуціанство стає релігійно-філософською системою всього Китаю. Вчення Конфуція вплинуло на хід розвитку китайської цивілізації й визначило напрями китайської думки на багато століть вперед.

Центральне місце у конфуціанстві займають проблеми моральної природи людини, її життя в родині, суспільстві, державі, оскільки Конфуцій прагнув створити суспільство, позбавлене конфліктів.

Метою вдосконалення є досягнення рівня «цзюнь-цзи» (благородної людини). Конфуцій характеризує таку людину через порівняння із «сяо жень» (простолудином), який повинен в усьому орієнтуватися на благородного мужа. «Цзюнь-цзи» слідує обов'язку і закону – «сяо жень» думає, як би ліпше пристосуватися й отримати вигоду. У цьому полягає відмінність їх соціальних ролей.

Принцип «лі» передбачає повагу до старших, визначаючи стосунки між сином і батьком, підлеглим та правителем, дружиною та чоловіком, а також між друзями. Неухильне дотримання уставленого «лі» (правил, норм, ритуалу) - одна з головних вимог конфуціанства.

Зміст і особливості культу конфуціанства вимагали дотримуватися великої кількості ритуалів. Особливе місце в конфуціанстві займав культ предків. «Своїх» духів мала кожна китайська сім'я. Ранг духів залежав від суспільного стану, до якого вона належала. Можна було поклонятися лише своїм духам. Жертвоприношення на честь своїх, а не чужих предків, давало змогу уникнути багатьох неприємностей. На честь предків будували храми, в яких першого числа кожного місяця відбувалися жертвоприношення.

Конфуціанство опікувалося всіма напрямками суспільного буття. В наш час воно дуже поширене в Китаї. Його вплив відчутний і в інших країнах - Кореї, Японії та В'єтнамі, суспільна організація яких багато в чому відповідає духу конфуціанства.

Науковий керівник: Стоян С. П., к.філос.н., доцент